

jeg for Tiden ikke videre kan deeltage i denne første Behandling, er, at jeg, ligesom jeg sagde under den foreløbige Behandling, anseer denne Lov for uhensigtsmæssigt at foregribe de Hovedspørgsmaal, som skulde ordnes ved en almindelig Skolelov, paa hvis Udarbejdelse det er Ministeriets Pligt, efter Rigsdagens Slutning, at anvende sine Kræfter, naar Tid levnes det dertil. Loven foregriber disse Spørgsmaal, idet den gaaer ud paa stykkeviis at gennemføre en vis Anstuelse, den nemlig, at de Anliggender, der vedkomme Skolevæsenet, ere reent communale Anliggender, og at navnlig Forbindelsen mellem Folketirken og Skolen bør sættes ud af Kraft, eller lades upaaagtet ved Omordningen af Skolevæsenet. Jeg vil ikke endnu udtale nogen Anstuelse om disse Hovedformaal, men jeg maa protestere imod, at Rigsdagen nu saa langt hen paa Sessjonen skulde fores ind paa leilighedsviis og stykkeviis at tage disse høist vigtige og gennemgribende Samfundsforhold under Overtøvelse og Afgjørelse, istedetfor at afvente den Tid, da disse Forhold foreligge i deres Heelhed. Det er det, som jeg ved Sagens indledende Behandling kaldte uhensigtsmæssigt, og det foreliggende Lovudkast tilbyder mig ikke saadanne Midler, at jeg paa nogen Maade kunde ansee det for hensigtsmæssigt at gaae ind derpaa. Jeg holder mig overbevist om, at, hvis Rigsdagen maatte henvise dette Lovforslag til 2den Behandling og nedlægge et Udvalg, saa maa dette Udvalg nødvendigviis komme ind paa en Mængde Spørgsmaal og paa en langt dybere gaaende Ordning af dette Forhold, der ikke kan ordnes i 6 eller 7 Linier; det vil da være ugjortligt at føre denne Sag tilende i denne Sessjon, og det vil altsaa være spildte Kræfter, man anvender derpaa.

Steen: Det forekommer mig, at det ikke vilde være ganske umuligt at bringe den Sag, som denne Lov gaaer ud paa at ændre, i en foreløbig Ordning, en Ordning, der netop kunde tjene til at forberede de Skridt, som siden blive at foretage med Hensyn til Skoleloven i dens Heelhed. Det er af den forrige Kultusminister blevet antydet, at de nuværende Amtsskoledirectioner vare mislige, fordi de to Medlemmer, der sidde i disse Directio-

ner, ikke tilbørligt kunde varetage deres Forretninger, den Eine af Mangel paa Tid og den Anden — han brugte ikke det Ord, men man kan gjerne sige — af Mangel paa Indsigt, idet de sagdes ikke særligt at være udvalgte til det Hverv, der paalaa dem som Medlemmer af Skoledirectionen. Dette forekommer mig at være Alesmer, som man maatte kunne ønske snarest muligt at faae hævede, selv om man ikke derved bliver istand til at gjøre nogen indgribende Forandring i Skolevæsenet. Man vilde derved tillige opnaae at faae den nuværende Administration, om jeg saa maa sige, noget oplivet, og man kan maaskee nære Haab om, at de fremtidige Indberetninger, der maatte blive at afgive, blive noget mindre mangelfulde, end det er anerkjendt, at de tidligere Dplysninger af statistisk Art ere. Det forekommer mig desuden ikke, at der i de tidligere Lovgivningsbestemmelser med Hensyn til Amtsskoledirectionernes Stilling ligger Noget, der taler for stærkt at holde derpaa. Da Communalforfatningen blev indført i Maret 1841, erklærede Anordningen vistnok udtrykkeligt, at Amtsskoledirectionerne skulde vedblive; men deri synes netop at ligge, at det vel kunde være tænkeligt, at der kunde indtræde en saadan Ordning, hvorved Communen fik friere Raadighed og selv engang kunde komme til at overtage Bestyrelsen af sit Skolevæsen. Det forekommer mig nu, at man paa den Tid, da Communalforfatningen jo var i sin Barndom, vistnok gjorde ganske Ret i, ikke at lægge mere end høist nødvendigt hen dertil, men man maa ogsaa indrømme, at man nu godt kan gjøre de Forandringer, som ere nødvendige, uden at man behøver at om-danne det Hele paa eengang; der kan vistnok godt tænkes en Mellemtilstand, hvorved der bliver givet Communalbestyrelsen en større Frihed i denne Henseende, end den tidligere havde. Jeg troer ogsaa, at vi fremme de fremtidige Lovgivningsarbejder ved nu allerede at foretage et Skridt i denne Retning. Det er meget hyppigt erklæret og anerkjendt fra mangfoldige Sider, at Skoleloven af 1814 aldrig er traadt ret kraftigt frem i Livet; først var Hovedgrunden dertil vistnok, at man oprindeligt manglede Lærere, og en senere Grund var,